

OSMO-hanke/ Seinäjoki

Alueellinen yhteenveto ja arviointi

Osallistujia: 6 hlöä

Hankesuunnitelman mukaiset tavoitteet:

1. Aikuisten etsivä ja jalkautuva työ asiakasprosessien käynnistymisen tueksi, hanke-työntekijä nivelenä ja apuna aikuissosiaalityössä.
2. Tyke-tiimin kokoaminen ja TyKe-toiminnan aloittaminen

OSMO-hankkeen maakunnalliset kehittämistavoitteet:

- Asiakasosallisuuden edistäminen
- Työ- ja toimintakyvyn arvioinnin kehittäminen
- Sosiaalisen kuntoutuksen kehittäminen

Tavoitteiden mukainen toiminta

Aikuisten etsivä ja jalkautuva työ asiakasprosessien käynnistymisen tueksi, hanke-työntekijä nivelenä ja apuna aikuissosiaalityössä

Sosiaalisen kuntoutuksen yksilövalmennus

Hankeaikana yksilöohjauksessa ollut yhteensä 19 asiakasta.

Lisäksi 2 kotikäyntiyrittäjä aikuissosiaalityön työntekijän työparina sekä 5 asiakasta, joita tavattu kerran tai useamman kerran, mutta jotka eivät jääneet asiakkaaksi (muutto, elämäntilanne, asiakkaan oma kokemus että ei tarvitse yksilövalmennusta)

Suurin osa asiakkaista on ohjautunut TYP-palvelusta.

Asiakkaiden tuen tarve on liittynyt arjen hallintaan, taloudellisen tilanteen selvittämiseen ja taloudenhallinnan tukemiseen, oikeiden palveluiden löytämiseen, asiointiin, työ- ja toimintakyvyn selvittelyyn, asiakkaan omien toiveiden ja tavoitteiden löytämiseen.

Sosiaalisen kuntoutuksen ryhmävalmennus

Aikuissosiaalityön kesäryhmä 6-7/2019

- 8 osallistujaa, joista 4 jo aiemmin yksilövalmennuksessa mukana ollut
- Sisältönä erilaisia tutustumiskäyntejä: picnic, Törnävän museoalue, jousiammuntaa, frisbeegolfia, kesäteatteri, Wanha Markki

Buusti ry:n Sampo on tour valmennus

- Tarjolla alueelle syksyllä 2019 sekä alkuvuodesta 2020, ei toteutunut

Tyke-tiimin kokoaminen ja TyKe-toiminnan aloittaminen

- Maakunnallisessa kehittämistyössä: Selvitys TyKe-tiimeistä keväällä 2018.
- Seinäjoen osalta TyKe-toimintaa valmisteltiin keväällä 2018 työryhmässä.

- Esitys TyKe-tiimin toiminnasta vietiin yhteiseen palaveriin terveydenhuollon kanssa 15.6.2018.
- Terveydenhuollolla ei ollut tarjota lääkäriresurssia, joten TyKe-toiminnan käynnistymistä jatkettiin muulla tavoin. Selvitettiin ostopalvelun mahdollisuutta lääkäripalveluun hankerahoituksena, mutta hankintaa ei ollut mahdollista toteuttaa.
- Syksyllä 2018 Tyke-toimintaa kokeiltiin TYP:ssa pienimuotoisesti ilman lääkäriresurssia.

Maakunnalliset teemat

Asiakasosallisuuden vahvistaminen

Aikuissosiaalityön kehittäjäasiakasryhmä

- Hanketyöntekijä työparina kevästä 2018 alkaen.
- Alkuvuodesta 2019 kehittäjäasiakasryhmän ja Työllisyyspalveluiden Voimavirtaryhmän yhdistyminen
- Yhteensä 10 eri osallistujaa

Osallisuusmallityöskentely kehittäjätyöryhmässä 11/2019

Kokemustoimijuuden vahvistaminen

Työryhmissä ja työpajoissa, kehittäjätyöryhmissä ja ohjausryhmässä, Asiakastyössä ammattilaisen työparina, tukihenkilönä, ryhmän ohjauksessa

Ryhmänohjaajasparraus

- Toteutui syksyllä 2019, 4 osallistujaa (aikuissosiaalityö + työllisyyspalvelut)
- Keväällä 2020 toinen maakunnallinen sparraus, toteutetaan Seinäjoella, osallistujia Seinäjoen alueelta.

Sosiaalisen kuntoutuksen kehittäminen

- Sosiaalisen kuntoutuksen malli ja sitä edeltänyt työpaja työskentely

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

- Palvelukuvaukset
- Asiakasesite

Työ- ja toimintakyvyn arvioinnin kehittäminen

- Työ- ja toimintakyvyn arvioinnin menetelmien työpajasarja, syksy 2019
- Työohje ja työkalupakki (sis. Googlemaps – palvelukartat)
- Asiakasesite

ARVIOINTIKESKUSTELUN KOONTI

Mitkä asiat toimivat parhaiten ja missä asioissa päästiin tavoitteisiin?

Mitkä tekijät tätä edesauttoivat?

Oli tärkeää ja arvokasta selvittää aikuisten etsivän työn mahdollisuudet; tarkentui ettei voi tehdä samalla tavalla aikuisille kuin nuorten etsivää työtä

- ehdotus: lakiin saatava muutos työikäisten osalta
- pystyttäisiinkö kuntakokeiluun kirjaamaan aikuisten etsivä työ; hyödynnettäisiin mm. Kauhavan malli

Yksilöohjaus

Tärkeää, että OSMO pystyi jalkautumaan asiakkaan tueksi, konkreettisena apuna ja tukena

- Hyvä kokemus mm. terveydenhuollon asiakkuuksissa; hanketyöntekijä toiminnut tulkkina työntekijän ja asiakkaan välillä, rinnalla kokemusasiantuntijan tuki ollut tärkeä
- Hanketyöntekijä asiakkaan tukena diakoniatoimistolle ja oli hyvä käynti; rinnallakulkija, ”varaäiti”, rohkaisija ja auttaa lähtemään kodistaan, asiakkaan ja hanketyöntekijän välillä on hyvä vuorovaikutus
- Monilla on tarve avulle olemassa, ilman OSMOn tukea se olisi voinut jäädä saamatta → ts. yhteinen käynti voi madaltaa asiakkaan kynnystä tulla itseksseen;
  - tuen tarvetta on huomattavasti enemmän kodista lähtemiseen, avun hakemiseen, pyytämisen arkuus > vastasi jalkautuva hanketyö
  - tarve etsivälle aikuistyyölle on suuri, vaikka on TYP, mutta on asiakkaita jotka ei sinne pääse; asiakkaana voi olla hankala saada apua

Kesäryhmä

- hyvä ja resurssiltaan tarpeellinen; ilman OSMOa se ei olisi todennäköisesti toteutunut lainkaan.
- Tärkeää myös että kokemusasiantuntija oli mukana. Merkittävä kokemus myös asiakkaiden oma osallisuus ryhmän toiminnan suunnittelussa.
- Ryhmäläisiltä tullut hyvä palaute; kesä monille asiakkaille aikaa ettei ole mitään tekemistä, siksi ryhmällä oli suuri merkitys; oli mitä odottaa
- ensi kesänä ryhmälle voi olla tarvetta uudestaan
- OSMO:n tarjoaman ryhmävalmennuksen myötä ulkopaikkakuntalainen on tullut Olkkariin

Hankkeen toiminta yleisesti

- Yhteistyö on ollut luontevaa ja helppoa; esim. Olkkari ja Toimintojentalo, seurakunnan diakoniatyön kanssa
- OSMO on näkyvä ja laadukkaasti hoidettu hanke.
- Koulutukset ovat olleet antoisia, laadukkaita, työntekijät on huomioitu ja mahdollistettu keskustelua muiden maakunnan työntekijöiden kanssa; voidaan olla vaikuttavampia yhdessä ja viedä päättäjille ja johtajille monialaisen työikäisten palveluiden tärkeydestä
- monialaiset työryhmät; kehittäjätyöryhmätapaamiset ovat olleet todella tarpeellinen, kasvojen saaminen eri tahoille että pystytään paremmin palvelemaan asiakkaita -> tapaamisten säännöllisyys jatkossakin tarpeen; kuka koordinoisi?

Missä asiat eivät toimineet ja missä asioissa ei päästy tavoitteisiin? Mitkä tekijät näihin ovat vaikuttaneet?

Palveluiden kohdentaminen

Työttömiin on Seinäjoella satsattu, entä he, jotka eivät kuulu mihinkään ”ryhmään” tai diagnoosiin tai on sairaseläkkeellä; Seinäjoella on unohtunut moninaisuus, järjestelmä

on lokeroinen, kirjataan helposti pois; jos ei ole kiinnittynyt mihinkään palveluun; nuorille on tarjolla paljon, aikuisille ei ole tarjolla ilman sopimuksia/ pehmeästi aloitettavia ja kokeiltavia palveluita (kuntakokeilu)

Yksilöohjaus

Asiakastyön resurssi oli pieni, ettei hanketyöntekijä pystynyt ottamaan vastaan (asiakastyö yksi hankkeen osa-alueista)

- o kun ihmisille tulee tietoon että hanketyöntekijän tuki on mahdollista, niin kysyntä kasvaa, positiivinen efekti johon ei voitu vastata

Sosiaalisen kuntoutuksen ryhmävalmennus,

Sampo on tour ei toteutunut, siihen vaikuttaneet syyt, ei johtunut hankkeesta:

- 1) AIMOon on siirtynyt henkilökuntaa; ei ehtinyt rekrytoida ja valmistella asiakkaita ryhmään ja tavata heitä sitoutumaan ryhmäajatukseseen; halua oli tarjota valmennusta, mutta aikaa ei ole valmistella;
- 2) Seinäjoella ei ole työntekijää joka tekee ainoastaan sosiaalista kuntoutusta
- 3) Tarvittaisiin enemmän jalkautuvaa työtä, jonka avulla olisi voitu siirtyä yksilöohjauksesta ryhmävalmennukseen

Jatkon kannalta hyvä huomioida suunnittelussa

- 1) ryhmävalmennuksen kohderyhmä, etenkin jos vetäjä ja tapaamispaikka on vieras
- 2) ryhmän tavoitteet täsmällisemmin; toiminnallisuus voimaannuttavaa ryhmää toimivampi kohderyhmästä riippuen, ja ryhmädynamiikka huomioiden
- 3) tärkeä havainto jatkon kannalta myös se että ryhmän jäsenten valinnassa tulee satsata aikaa yksilövalmennukseen, että tuntee asiakkaan, ja hän voi siirtyä turvallisesti mielin ja luottavaisesti ryhmävalmennukseen

Tyke –tiimi

- ei käynnistynyt, koska ei saatu lääkäreitä taloudellisista syistä

- pitkässä juoksussa olisi ollut taloudellisesti kannattavaa; terveydenhuollossa asenne ettei koettu tarpeelliseksi
- TYPissä toteutettiin oma Tyke-tiimi ilman lääkäreitä, ja se nopeutti asiakkaiden asioiden edistämistä. Samassa tilassa (Valtionkadulla) työskentely vaikutti.
  - AIMOn käynnistyttyä tilanne on muuttunut konkreettisesti parempaan suuntaan.

Mitkä hyvät käytännöt jaetaan kaikkien hyödynnettäväksi ja miten?

- jalkautuva työ, työparina oleminen
- kokemustoimija työparina, tukihenkilönä, ryhmäohjauksessa
- asiakkaat mukana ryhmävalmennusten toiminnan suunnittelussa

Hanketyöntekijöiden arvio työskentelystä Seinäjoella

Arviointikeskusteluun osallistui 7 osallistujaa. Edustettuina olivat aikuissosiaalityö, TYP (sekä sosiaaliohjaaja että TE-asiantuntija), diakoniatyö, kokemusasiantuntija sekä Seinäjoen kaupunki/Toimintojentalo ja Buusti ry, joten arviointikeskustelu edusti hyvin Seinäjoen alueen monitoimijaisia toimijoita.

Arviointikeskustelussa näkyi selkeästi OSMO-hankkeen toiminnan vahvuudet Seinäjoella. Sosiaalisen kuntoutuksen eri toimintamuotoja päästiin pilotoimaan monipuolisesti. Etenkin yksilövalmennus nähtiin erittäin tärkeänä ja hyödyllisenä, ja sitä pystyttiin toteuttamaan hankkeessa kahden työntekijän toimesta.

Keskustelussa tuli hyvin ilmi myös Seinäjoen tilanne, josta hanketyöntekijät ovat raportoineet alueen väliraporteissa. Erilaisia palveluita ja mahdollisuuksia asiakkaille löytyy Seinäjoelta paljon, mutta toisaalta palvelut ja asiakkaan palveluprosessi pirstaloituu eri toimijoi-

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

den välille. Perustyön työpaineet ja usean kehittämistyön rinnakkaisuus ovat vaikuttaneet asiakkaiden ohjaamiseen hankkeeseen ja työntekijöiden mahdollisuuksiin osallistua hankkeen toimintaan (koulutukset, työpajat, kehittäjätyöryhmä).